

Vychází 1., 10., 20. každého měsíce o 11. h. Expedice se nachází u města Pešti na masném trhu v 1. poschodí. Za inserty platí se mimo kolek 30 kr. za rádek 3 kr. poprvé, 2 kr. podruhé.

DALIBOR.

Předplácí se: půll. 1 zl. 50 kr., celor. 3 zl.r. č. S poštou: půll. 1 zl. 70 kr., celor. 3 zl. 40 kr., rak. čísla. Pro státy německé: půlletně 1 tol., 8 nov. gr. celoročně 2 tol. 16 nov. gr.

Časopis pro hudbu, divadlo a umění vůbec.

Odovědný redaktor: Emanuel Meliš.

Ludevít Procházka

co skladatel českých písní a sborů.

Každému známo, že se na poli naší literatury hudební v nejnovější době mnoho rozmanitých skladeb objevilo, které více méně dobré jsouce jedním šmahem za absolutně zdařilé se uznávají. Ano, byla naše kritika vždy tak tolerantní, že se zde jenom o pouhé doporučení a bezvýminné schválení nově vyšlých skladeb jednalo, aniž by se vady a poklesky jejich byly řádně a svědomitě odhalily a odůvodnily. Přiznejme se, že jsme teprv začátečníci a že nám třeba neunavené činnosti ze strany kritiky, abychom se něčeho řádného dodělali. Obapolným vyměňováním myšlének a náhledů tříbí se nad míru duch a nedá se upřít, že již nejvyšší čas, abychom vši shovívavostí se odřeknouce sobě pravdu — pravím *ryzou pravdu* do očí mluvili. Dobré a špatné stránky odhalují, proti nevhodným přechmatům v umění vystupovati, mladým a nadaným skladatelům svědomitě raditi a je podporovati, jest svatou povinností každého nepředpojatého kritika a jenom na základě tohoto výroku vystupujeme zde veřejně, abychom všechny novější a nám až posud známé skladby českých skladatelů, jednu po druhé probrali a promyslíce dle našeho vždy jenom subjektivního náhledu každou komposici, všechny nám nápadné a o hudební neznalosti svědčící vady naznačili. Počínáme tedy se skladbami velmi činného a nadaného, u našeho obecnstva v skutku oblíbeného českého skladatele p. Lud. Procházky, ponechávajíce si další od jiných skladatelů uveřejněné plody na příští dobu.

Že není vše dobré a užitečné, co se obecnstvu líbí a že též samy o sobě dobré ano i výtečné práce bez jejich ujmy přísně posouzeny býti mohou, rozumí se samo sebou. A konečně *ohražujeme se slavně proti dumince, jako bychom nepřátelsky proti našim silám vystupovali zamýšleli*. I v těchto listech nešetřilo se vždy takové kritiky, která by byla souhlasila s naším výše vyřčeným měřítkem, což však nebudiž na ujmu věci samé. My chceme pokroku docílit a zavrhneme způsob dřívější, jehožto následky leží zajisté na bíledni.

1. Kovářská. (Slova od F. L. Riegra.) Vyšla nákladem Christofa a Kuhé v Praze.

Nedá se upřít, že tato píseň v krátkém čase všeobecné obliby u obecnstva došla, a sice hlavně proto, ježto z péra

našeho výtečníka Riegra pochází, a museli bychom ji za velmi zdařilou a původní držeti, kdyby co do rytmu ano i co do nápěvu tak nápadně neupomínala na Veitovu píseň „*Jezdec před bojem*.“ Důkazem budiž následující vyňatek.

Jezdec před bojem.

(Z Věnce poslední ročník od Škroupa)

Con moto. p * Veit.

Krá - tký jen byl můj

bla - ho - krásný sen: vše - ra cválem po ro - vi - ně, dnes již
[krev se proudem lije a t. d.]

Dále sbledali jsme na stránce 3tí v 5tém taktu nepřiměřené rytmisování nápěvu ke slovům a hodily by se v tomto taktu lépe čtyry čtvrtkové noty, kdežto s nynějším rozdělením výraz dlouhých a krátkých slabik podloženou melodií co do deklamace nemálo utrpí a též ráznost, kterouž básník do slov vložil, nedosáhne své platnosti; podobná chyba stala se v taktech 1. a 2. na 4té str. („*díla věčná krásu mnohou*“), a nenechá se v těchto dvou taktech žádná sloka dle podloženého rytmu dobře deklamovat. Harmonický poklesek, který se sdvojením citlivého tónu (v tomto pádu čtvrtý zvýšený stupeň *gis*), v 11. taktu na tétě straně mezi nápěvem a basem nalezá, dal by se tím odstraniti, že by se v druhé polovici taktu místo septimového akordu jeho první převrat volil a tímto zamezily by se též nelibě znějící oktávy mezi zevnějšími hlasy.

Chyba tato nedá se mlkami (pausami) omluviti, anto nimi harmonická souvislost rozdvojena není. Naproti tomu nemohl skladatel lepší výraz voliti na slova: „Nadarmo“ a „nižádnou,“ ačkoli proti výměru krátkých a dlouhých slabik brodí a souhlasíme v tomto pádu úplně s jeho pojmutím, ještě to mu vystavujeme, že by v 5tém taktu na 5té straně místo zde se nacházejícího quartsext-akordu buďto zmenšený septimový aneb dvojmnožený septimový akord (gis, hes, d, f) mnohem rázněji účinkovaly a musel by se pro ten případ kvartsextový akord mezi ně vřaditi. Dohra končí *lehkou čtvrtí*, a nedá se vada tato ničím omluviti, poněvadž za jedno přirozený cit uráží a za druhé se se stávajícím pravidlem, že se *vždy na ležké době ukončiti musí*, nesrovnává.

V 13., 16. a 17. taktu str. 5. chybí při notách f odrážky a v 14. taktu má státi místo g — a.

(Pokračování.)

Obrana tažného pozounku.

Podává Václav Proška,
ředitel kůru.

(Pokračování.)

Co jsem výše o výhodách při ventilu uznaných již pověděl, nechť své platnosti nabývá všude, kde jí (ventily) ku rychlejšímu a snažšímu provedení skladby potřebí a kde tomu okolnosti jinak nedovolují.

Při vojenských kapelách a menších hudebních sborech (harmoních) budiž přede vším na svém místě.

Ve chrámu pak a ve velkém orchestru — vůbec, kde vyšší idea a hloubka myšlének duchem pojmuta býti má, slušelo by se kromě zlého obyčej vedle těchto i *naturalních* nástrojů dechových valně použiti a přijíti v čas k poznání, že ani býti nemůže tón ten jako onen, byť oba dechem z vnitra prsou svůj počátek braly a tudíž s hlasem lidským blíž se spříbuzněly: tón *naturalní* co nejoužeji požívá pokrevnosti svého se hlasem, který z duše k duši pje, an druhý cestou módy na strojním mlýnku ze své bytnosti se raduje.

Pověděl jsem, co jsem v skutku poznal a co mi na srdci leželo, že ona *barvitost*, jež hudební skladbu živě vylíčiti přispívá, že tato barvitost tónů *naturalních* se značně liší od ventilových jako — *žito od koukole*.

Úvod tento nebyl úvodem ani labyrintem, jakým autoři tučných spisův čtenáře své dříve provodí, nežli jim z pramenu své moudrosti žizeň hasiti popřejí, nýbrž skromným avšak nevyhnutelným povšimnutím zdravé, byť některým odporne pravdy, bez níž o *tažném pozounku* mluvit by ani nelzeo. Pakli již některé nástroje, že chromatiky nabyly, světu mohou odporučit ventilu, co medle získal pozounek, aby taktéž přispěl na oltář vděčnosti?

Co získal? Nic; neboť chudák bohakyni spíše necennitelný svůj charakter zadal.

Tažný pozounek měl již a má celý tónosled s úplnou chromatikou, již se prodlužováním rour do sebe vnikajících

nejen *čistě* a *jistě*, ano i dalším cvikem *rychle* a *lehce* docíliti dá.

Tyto ctnosti, jimiž se tažný pozounek honositi může, přiměly nejvýtečnější skladatele hudby k tomu, aby mu širší půdy domácí zjednali, ho u vynikajících míst použili, a barvitosti jeho a *naturalní* zvučnosti svá malebná díla oživili.

Tažný pozounek, který dříve jen ledabylo barvu ve stínech přiznával (rozumí se v orchestru), počal rychle zaujímati čestnější místo zvláště v době, kdy Haydnem a Mozartem se vyvínoval *krásný* a *svobodný sloh*, a hudba ku *klassické* dokonalosti a úplnému vývinu svých hlavních forem se vyšínula. Jmenovitě byl to Mozart, který v tažném pozounku schopnější nástroj poznal, než aby ladem spočívati měl, onen veliký Mozart, jenž bystrým smyslem vznešenou zádučivost a jemný zvuk jeho, jakoby z vnitra ušlechtilého ducha hřimající hlas pocítil, povolal jej do řádu (ať tak dím) mluvných instrumentův a zavedl jej ve svých nesmrtelných skladbách světské i církevní hudby.

Církevní sloh dosahuje tažným pozounkem své *výsosti*. Idea, kterou již písmo svaté, tu kde o zvucích pozouny vypravuje, v nás rozněcuje, přivodí k domněnce, že pozounek vše, co *svatého* a velebného v posvátné hudbě zdrojí, nejlip přetlumočiti dovede.

Tím se srovnávali naši svorní mistrové Tuma a Brixl sázeli pro tažný pozounek, až srdce zbožných plesalo. Ti a jiní výtečníci ručí nám za přesný *charakter tažného pozounku*.

Nemohu tvrditi, žeby jedině nástroj zvukovému pohybu charakter buď vznešenosti, mohutnosti neb cituplné jemnosti propůjčoval; neboť nástroj podstatně činí onen výraz jen úplným a dokonalým.

Kdeby však hudební myšlénka s domnělým výrazem nástrojovým v rozporu stála, minula by se svého účinku.

Mám tedy za to, že i pozounek pro objev nějakého významu svůj *analogický výraz* rozhoduje.

Karakteristika pozounku tažného neslouží pouze chrámu, nýbrž toulá se jak ti čeští hudebníci po všem světě: vplyv její sahá s kůru andělského až do salonu pozemského. Aestetika mu vydala na tu cestu dobře odporučení list.

Všimněme si ho blíže!

Pozounek jest smířivého charakteru a hry, jenž subjektivnímu momentu méně pronikati dává a hlavně táhlé zvuky miluje, zní odhodlaně a mohutně, pevně avšak s rozvahou; tímto klidem, svou přirozeností a plností tónů — ač u své míře, je-li pozouna *pozounek tažný* — nabývá vznešenosti, skvostu, slavnosti, majestatu a dojímavé opravdivosti (byť i v hořeních polohách), tak že ve své idealitě na výsledek nejbohatějším nástrojem sluje, který jen tam svého výrazu propůjčuje, kde se ho pouze ku zevním efektům nezneužívá.

Přejem-li si dále, aby tón pozounový nedrkotal, leč intenzivně potřásal, a vážně plnou zvučností (aniž by se sládonce rozléhal, neb zas ostře vyrážel) zvuky své, jak to jeho charakter či *přirozenost* žádá, *přirozeně* pojil, pak nehledejme za bílého dne s lucernou na tržišti nových pokroků, co tak snadně při *naturalním pozounku* nalzáme.

Pro tyto ušlechtilé vnady udržel náš pozounek svoji šlechtu po meči i po přeslici z věků šedých až do časů kla-

pek, aniž by mu bylo zklaplo, právo znaku svého „truc na truc“ zahájit.

Za svou dokonalost dostalo se mu — jako statečnosti reka — *historických* triumfů, nimiž mnozí výtečníci dílo své věčné památce *zachovali* a je zpopularizovali.

Jaké to hejno vybraných pozounníků závodilo o čest při produkci světoznámého sola „Tuba mirum“ v Mozartově rekviem, v němžto genius svobodné sebevědomí hudby s objevením se v plné kráse tak vyjádřil, žeby duše nevěřící do lůna víry pospíšila.

Vědělť dobře staří trubači — tito hudebníci skrz na skrz, že tu řada na nich, aby v duchu mistrově pěli *nástrojem voleným*, a podílu brali na vavřínu veřejného uznání.

Mluví o tom se vši úctou znalcové, jak oblíbený Poek při velkolepé produkci onoho rekviem r. 1834 u příležitosti úmrtí císaře Františka I. přednášel sólo *jedině* na tažný pozounek.

Před ním a po něm vynikali na témž ohnisku tu- i jino- krajní umělci *dovednou rutinou*, aniž nutno řadu jejich jmen uvéstí tu, kde lexikon napsati jsem si nepředevzal.

Známe kraje, kde si obyvatelé za občanskou povinnost brali, hudbou sloužití Pánu a *za čest* si pokládali dilettantství své na tažném pozounku ku statečnosti přivéstí.

Bylo lze všude naléztí, kde hudba jen poněkud správná, aniž se obávati bylo rozpačitosti, *tažný pozounek lesnicí aneb dokonce fagotem nahrazovati*. A pročby v našich zpěvu- i hudbymilovných Čechách, kde každá krasovědecká pravda svým dějepisem se vykáže, proč by se u nás vše *dobré a krásné* na plodné půdě naší neujalo?

(Pokračování.)

Vévoda.

Fraška v 1 jednání od Alexandra Arna.

(Pokračování.)

Foukal (prohledává neustále ve svých šarádách). Geniální nápad od Kapouna.

Všetečka (šňupaje). Hm — hm!

Cizinec (vezme láhev, drží ji proti světlu). Tedy Mělnické. Ale u ďabla, vytahuje se zde na venkově zátka zubama?

Hospodský (udeří se v čelo). Pane Bože na nebesích — na ten jsem zase zapomněl! (běží do šenkovny).

Cizinec. Ten člověk je ztřeštěn.

Hospodský. Kačenko — vývrtku! — Válku! vy jste dnes kohoutem v koši; dělejte co chcete. — K vévodovi z Krumlova! — (Vezme vývrtku, nese ji hostovi, vytáhne z láhve zátku.)

Všetečka. Kačenko! — opatřit hudbu, křičet — Vivat.

Foukal. Je všecko objednáno, pane čtvrtníku.

Cizinec. Kde pak je sklenice? Myslite pane, že piju z láhve jako nějaký sprostý vandrovník?

Hospodský. Ó Bože! ó Bože! Na sklenici jsem já trdlo ani nepomyslel! (odběhne, klopýtne přes práh a mne si kolena.) Nedělá nic, nedělá nic, vždyť je to vévoda a jaký vévoda!

Foukal. Pst! pst! žádné politické poznámky, Kapoune! *Hospodský*. Nedělejte se tak znamenitým. Kačenko sklenici.

Válek (podá hospodskému spěšně sklenici). Tu je, pane tcháne!

Všetečka. Kapoune!

Hospodský. Prosím!

Všetečka. Pozvat, Jeho Výsost k tabuli pozvat.

Hospodský (přisvědčí, mne si ruce a běží se sklenicí k cizinci). Je to dnes den!

Cizinec (vezme sklenici netrpělivě hospodskému z ruky, naleje a pije). Brr! Dam! Poslechněte pane — to víno není k pití. Nemáte jiné?

Hospodský. Škoda! škoda! — tentokrát ne; ale jestli pane vevodo neráčíte zamítnout, malé pojedení u přítomnosti honorace našeho města přijmouti; tedy přicházím nejponíženeji k tabuli Vaší Milost zvatí.

Cizinec. Kdy pak bude tabule?

Hospodský. Za malou hodinku.

Cizinec. Připravte tedy místo pro mne. Já přijdu.

Hospodský (radostí celý unesen, kdežto se na podpatku otočil). Prach a broky! Neslýchané štěstí! Tabule s Vaší Výsostí — ó ta radost, ta nesmírná radost! (odejde do šenkovny.)

Cizinec (hledí za ním). Již počínám se obávat o svou vlastní hlavu.

Foukal (hospodskému spěchá v ústrety). Nuže tedy, přijde?! Válku! Považte tuto pyramidální velikost tohoto štěstí!

Válek. Já se rozplynu v tomto moři slasti a rozkoši.

Hospodský. Já se roztaju v potu jako špikovaný zajíc. Ó nebesa, děkuji vám!

Foukal. A já také, za ten velký talent, kterým se mi podařilo, tyto výtečné hádanky a šarády vytvořit. — Válku, zdaž se nám mohla lepší příležitost naskytnout, než když mu při pospolitém veselém hodování svá díla podáme.

Hospodský (k Kačence, která dohotovuje prostřenou tabuli). Jsem spokojen, teď ale pospěš a vem se dohromady. Oblékni si zelené hedbávné svatebné šaty se zlatou šněrovačkou po své zemřelé matce.

Válek. Mám být při tom nápomocným?

Hospodský. Není zapotřebí.

Kačenka. Hned jsem hotova (odběhne).

Hospodský (pilně obchází tabuli). Tuto pan vévoda! zde pan čtvrtník; zde pan obecní výbor; zde — —

Všetečka. Kapoune! Tedy ne více Kapoun? K vévodovi z Krumlova tedy?

Hospodský. Rozumí se ode dneška, od této blažené chvíle.

Všetečka. Hm! hm! — Ne jen tak. Musí se zadat a vysoké povolení obdržet.

Mikula. Co jste pravil?

Hospodský (k Všetečkovi). Za to vám ručím, Jeho Výsost mi neodepře mou prosbu.

Foukal (potažně na své šarády). On bude v zanícení; ta „kuřioka“ ta šarada jest vznešeně krásná.

(Pokračování.)

Stručný nástin pěstování hudby v Čechách

za času Rudolfa II. až do XIX. století.

(Pokračování.)

Tato změna může se vlastně za vlastní příčinu klesajícího hudebního umění považovati v zemi, v nížto tak utěšeně rozkvétala. Množství hudebníků ještě žijících pochází z malých míst a z nevalných českých venkovských škol. Jen zde byla příležitost, vzdělati pravého uměleckého genia, kdež talent a osamělé studium si ruce podávaly. Když ale talent pěti- nebo šestiletého žáka s osmi neb desíti jinými hochy na jednu a tutéž světnici obmezen byl, když na př. Antonín v koutku na lesnici, Ondřej v druhém koutku na hoboje, Michal v třetím na housle a Matěj ve čtvrtém v diškantu 4 až 5 hodin cvičiti se musel; měl učitel příležitost, jedním uchem všecko slyšeti, co k vedení jeho chovanců zapotřebí bylo. Byla tu snadná věc, tempo držeti, když v jedné světnici 7 ba až 8 nástrojů najednou svůj zvláštní kus provozovalo? když právě v té samé světnici často několik tuctů hochů ve čtení cvičiti se mělo?

Tato nesnadnost v takovéto směsici tónů pozornost a pořádek udržeti, měla býti pravou zkouškou, zdaž to neb ono dítě náklonnost a nadání k hudbě má. Prozrazovalo-li některé dítě (navzdor těmto těžkostem) výborné schopnosti, musel se mladý virtuos veřejně dát slyšeti. Nejbližší nová kostelní skladba, kterouž kantor složil, zavdala příležitosti k této umělecké zkoušce. V Čechách byl tehdejší způsob a povinnost kantora, že přednosta školy každý rok alespoň jednu novou mši složit musel, a pakli tento zavedený obyčej zameškal, byl za *hudlaře* považován. Po těchto zdařilých hudebních cvičeních byl chlapec dán do kláštera, kdež vedle vzdělávání se v hudbě svá řádná studia konati mohl. Zde dobyt si známostí s duchovními a milovníky hudby, kteří ho ze začátku jen maličkostmi zaměstnávali.

Jako druhy hlavně kláštery, prelátové a vznešené rodiny co ochrancové a podporovatelé slynují, tak také našla se brzy příležitost, mladé talenty hudební do orchestrů aneb kapel přivést. Zvláště platilo to u šlechty. Šlechtická rodina Morzina, Hartiga, Černína, Mannsfelda, Netolického, Pachtý, pak arcibiskup Pražský a jiní brali hudebníky obrátě do služby a vradily je do svých domácích kapel. Hudebníci tito nosili livrej a tvořili část služebnictva u šlechty. Jejich puškovníci (Büchsenpanner) nesměli dříve livrej obléci, dokud na lesnici výtečně troubiti neuměli. Není tomu ani deset let (tedy r. 1786), co se v Praze od mnohých služebníků u šlechty žádalo, aby hudbě rozuměli, pakli do služby přijati býti chtěli. Těmito záležitostmi přišly znamenité talenty na jevo. Při tabulích, v koncertech stala se jména obratných hudebníků známá; dostalo se jim zasloužilého potlesku a dávala se jim přednost před jinými. Jelikož Praha od cizinců je hojně navštěvována, stalo se často, že zběhlí hudebníci buď doporučením aneb docela odvedením do jiných zemí se zdokonalili a štěstí učinili, jež přiměřeno bylo výbornosti jejich umění. Odtud to bývá, že ve všech státech české hudební umělce nalézti lze a že všude hledání a ctění jsou.

Tak se líčí tehdejší stav hudby v Čechách v knížce „Jahrbuch der Tonkunst für Wien und Prag r. 1796.“

Domácí kapely šlechtických rodin činily na pěstování instrumentální hudby, i když tato zde hlavně luxusu a radostem při hostinách sloužila, přec velmi blahodarný vplyv. Otec moderní instrumentální hudby, Josef Haydn, jest podstatně plodem jejich. Poznenáhla však vymizel obyčej domácích kapel si držeti. R. 1796 zbyla v Praze jen ještě domácí z dechových nástrojů sestávající kapela neb tak zvaná *harmonie* hraběte Pachtý.

Svrchu jmenovaný „Jahrbuch“ praví o ní: „V ní nachází se velmi obratný a výtečný klarinetista, pan Václav.“ Tento obratný a výtečný klarinetista pan Václav zasluhoval tuto chválu; neboť nebyl to nikdo jiný, než při založení konservatoria co učitel klarinetu ustanovený výborný umělec *Václav Farník*, jenž v nejstarší matrice konservatoria strana 4 co komorník u Jeho Exc. pana hraběte Pachtý zaznamenán jest. Jeho cituplný tón, jež jeho výtečný žák p. *Julius Pisařovic*, nynější professor klarinetu na konservatoriu zdědil, je ještě v Praze v dobré paměti. Zmizely-li také poznenáhla domácí kapely, tvořily přec na konci předešlého století v šlechtických a jiných vznešených domech tak zvané „*dilettantní akademie*“ oblíbenou a duchaplnou zábavu, v nížto se hlavně smyčcový kvartett s oblibou pěstoval.

(Dokončení.)

Z Londýna.

(Dop. původní.)

(Rakouské hudební stroje dechové na výstavě Londýnské, české pak zvlášt.)

II.

Podavše předběžné náčrtky, sednem si dnes na omnibus, který co stohlavý drak k výstavě se ubírá, zastaviv se tu neb onde, by buď co hltavec 1, 2 až 6 osob jedním rázem pohltit t. j. do vnitra neb na hřbet svůj posadit nechal, buď jednotlivce vyvrhl na dlažbu Londýnskou, jako kdysi velryba s Jonášem učinila, a zároveň odejmutí hlavy povrch hřbetu svého opět dosadil.

Jedeme tak až k samé výstavě za 3 pence.

Omnibusy tyto mimochodem řečeno se nejspíše v hudebním ohledu varhanám podobají, majíce v skutku píšťaly na sobě rozličné velikosti posazené, připravené čekají jen na hráče, by pak jednou ranou jako ve výstavě spustily pochod, ujíždějí dále.

Nechme však omnibus a jděme hlavním vchodem v Cromwell Road rovnou čarou do oddělení anglického, kde delší řadou galerie ozdobena jest tabulkami s nápisy Music, co znamená že v tomto místě hudební stroje anglické se nacházejí. A věru ani nápisu nebylo by třeba, povážíme-li, že toto oddělení takřka každému navštěvovateli v cestě jest a mimo to se z větší části celé dny na forte i na zesťové nástroje hrá a fouká, odpoledne však k 4té hodině obyčejně u výstavy p. Distin-ové všeliké úryvky z oper, obzvláště z „Němé

z Portiči“ na 3 stroje plechové, doprovázené fortem při velké tlačenici se provozují.

Pan Distin dosti obratný trubač provádí vždy co solista své žerty na nejlepších a nejpěknějších strojích v tomto kvartettě, a že při takém množství lidu právě v tu hodinu, kdy nejvíce výstava přeplněna bývá, na potlesku nechybí, lehkou se domyslit, a to tím spíše, an hudba vojenská větších a lepších výsledků při produkcích svých ve výstavě nedocílí.

Mimoděk vzdychne si posluchač, který rakouské vojenské hudby slyšel, a s litostí pomyslí: „Když takový kolovrat tleskotu dosáhne, kolik by as lidu umačkáno bylo v 1 šillingový den, když by se tu octla najednou hudba c. k. pluku Gustava Wasy, neb hraběte Nugenta, aneb naší mariny?“

Jaký příjem by asi docílil se na půl korunový den, když předem produkce rakouské hudby by oznámena byla ve výstavě? a jakýž konečně prodej v oddělení rakouském v nástrojích pak zvlášť by se tímto docílil?

Mnohý milovník anglických hudeb nebude snad souhlasit s vyřčením tímto, a my sami pochybujeme, že by lepších sborů hudebních v Anglicku nebylo, ale to co jsme slyšeli od ní, by v Rakousku nejméně řečeno, povšimnutí nedošlo.

Obraťme se opět k nástrojům, zanechavše jich pod galerií a pohlédněme, jak asi nástrojaři Anglicka vystavili.

Galerie as 8 neb 10 sáhů široká, chová pod sebou právě tak dlouhou skříni na zemi postavenou z lesklého dřeva a skla zhotovenou, mající as 1 sáh šířky, na jejížto prostorách nad nástroji u výšce as 10 stěv. zlatem psané firmy, jak daleko každého vystavovatele stroje v síni sahají.

Metzler & Comp. vystavil as 100 kusů všelikého druhu dechových strojů žesťových, ponejvíce však do kola jak hlemjžd točených s otvorem do předu ohnutým, a v té krátkosti a způsobu as jako prý p. A. Rotta „Glagol“, jen že od bombardonu až po kornet z velké části postříbřené, mezi nimiž bubny všelikého druhu a množství nechybí.

Distin & Comp. vyvěsil veliké množství dřevěných a žesťových strojů, bubny opět nevynechav, a mezi nimi stroje dle formy p. Metzlerové, též postříbřené. Kostelní kotle pak postříbřené a v také nádheře, že se za ně žádná světová hudba kteréhokoli vladaře stydět by nemusela. Jaký zvuk vydávají, těžko uhadnout. Podle této firmy nastupuje řada dalších vystavovatelů, jakové jsou: J. Hichan, Clington & Comp., R. J. Carte & Comp., Boosey andtsohns, J. E. Stark, Buttler, Potter H. a jiní, každý má jakési oddělení v skříni této, aniž seznati možná, které vlastně té neb oné firmě náleží. Některé pak firmy mají zvláštní ještě oddělení či skříně, jako Köhlör a Besson a j. Besson byv r. 1855 ještě dvorním nástrojářem v Paříži, přistěhoval se do Londýna, jak sám praví, následkem sporu s Adolfem Saxem a vystavil zvláštní skříni s nástroji svými, jak mosaznými tak postříbřenými všeho druhu, mezi jiným Cornet a Piston, z aluminium, které má jen tu výhodu, že je lehké jako z lepenky, naproti tomu v peněžitém ohledu těžší než stříbro. Vynálezy, které Besson udává, seznali jsme z jedné části na strojích p. Stovassera již r. 1845, zlepšené pak p. V. F. Červeným, vynálezem jeho totiž tak zvanou zvukovodkou, kterou se kotouče odstranit a

touto mašinou ku př. z C do B, do A atd. rychle změnit mohou.

Páně Bessonův vynález však možná i u nástrojů nizozemských viděti, druhý pak vynález jeho, že se totiž mašinou změni zvuk stroje z třeskavého na měkky a líbezný, pozůstává v tom, že jsou 2 nástroje, ku př. posud tak zvaný Bassflügelhorn a Pozoun spojené v jednu mašinu, kterou se zvuk z jednoho stroje do druhého převádí a tím zvuk jinačí. Tento vynález, jak kdosi udával, měl již p. Červený, r. 1847 následkem jeho zvukovodky, který ale co nepotřebný ani nevyráběl, až Pelitti v Miláně as v r. 1856 tentýž výmysl s velkou sensací vydal, by nyní na výstavě světové, nemaje zástupce, za páně Bessonův uznán byl, a i na dokazování našeho Červeného, že vynález ten starý a nepraktický, od komissarů francouzských a anglických Bessonovi přirknut jest.

Obraťme se ještě k p. Köhlörovi, který vystavil mimo skříň pod skleněnou bání dle svého udání nový stroj z dvou dílů zhotovený a postříbřený podobný bývalému pozounu snížcovému do F, kde snížec 2krát točen byl; otvor či díl druhý p. Köhlörova stroje však as také silné trubice má, jak u nás Bombardýn či malý Bombardonek, krátce a okolo levého ramena točený, první díl však s nátrubkem v ruce držán a šoupán býti musí dle potřeby škály.

Zkoušet nám stroj nemožné a co do praktičnosti nezdá se nám nikterak výhodným, tím méně pro kavalerii, jak udáno jest.

L e m a u r e.

Výjev ze života.

Jeanne Antoinette Poisson milostivě dovolila, že jí král u jejích nohou nyjící titul „*Marquise de Pompadour*“ uděliti směl, a Ludvík XV. byl rozkoší unešen nad touto milostí a s ním sdílel jak se samo sebou rozumí celý úslužný dvůr tuto rozkoš, neb se psalo r. 1745, kterého dotčená dáma co hvězda první velikosti na obloze kralování francouzského byla vzešla. Každý se snažil o závod vypátrati nejtajnější rozmary a přání všemohoucí bohyně, a i umění v tu dráhu zajely, především ale hudba, kteroužto půvabná markýzka zvláště sobě byla oblíbila. Ale slečna *Lemaure*, první hvězda opery jiného byla smýšlení, buďto že závistivě na rychlé vítězství markýzky hleděla, buďto že byla ve své marnivosti uražena, neb byla tak krásná a vše okouzlující, že její salon vždy hejnem milovníků byl naplněn, mezi nimiž Vicomte *Decazes* a markýz *Bouffleurs*, nejuhlaženější šlechticové tehdejšího času první zaujímali místo.

Ale všichni tito jí oddaní pánové nemohli jí vynahradit krále Ludvíka XV. a zpěvkyně *Lemaure*, která svým slavičím hlasem celý Paříž okouzila, předevezala si, zavésti jakousi opposici proti markýzce, kterouž záští ani viděti nemohla.

Jednoho večera umyslil si král překvapiti svou milenkou koncertem zvláštního provedení; rozumí se, že věhlasné jméno zpěvkyně *Lemaure* na první řádce stálo a kdokoli s to byl, obdržeti přístupu ke dvoru, nebyl by zajisté tuto neobyčejnou pochoutku zmeškal.

Tak dalece šlo všechno dobře, ale slečna *Lemaure* měla svou hlavičku, krásnou sice a roztomilou, ale také plnou rozmaru a piklí, mimo to byla kadidlem, jež se jí se všech stran sypalo, tak opojena, že žádných mezí více neznala; na to se zapomnělo u dvora a to také koncert překazilo. Před polednem dne koncertního shromáždili se, jak obyčejně, v salonu zpěvkyně Lvové Pařížští, by se jí kořili, věnce uznání

vili, své nadšení o posledním vystoupení jejím verši i prosou na jevo dali a za to milostivý pohled — někdy také více ulovili. Mluvílo se, jak se samo sebou rozumí, o dvorním koncertu a každý z přítomných vypracoval zajímavých o něm podrobností, neb přípravy k němu děly se co možná tajně.

(Pokračování.)

Feuilleton.

Dopisy z Čech a Moravy.

Z Pardubic. (Národní slavnost.) Dne 27. července 1862 bude na hradu Kunětickém u Pardubic velká národní pěvecká zábava od pardubického zpěváckého spolku ve prospěch „Svatoboru“ uspořádána, při které ku předběžnému vyzvání ctěné zpěvácké spolky: pražský „Hlahol“, Čáslavský, Heřmanoměstecký, Chrastecský, Chrudimský, Jaroměřský, Kolínský, Královéhradecký, Novopacký, Přeloučský a Vysokomýtský s více než 300 pěvců spolupůsobiti slíbily a při níž také městská kapela chrudimská vedením pana Čeňka Vinaře účinkovati bude. Program zábavy: Během dopoledne sejdou se pěvci s vlaky a dostavníky a shromáždí se v hostinci na „Veselce“ v Pardubicích, kdež bude ve 12 hodin zkouška. Po zkoušce bude následovati společný oběd, načež se pěvci se svými prápory a hudbou budou ubíratí městem ku povozům, kteréž je budou za městem očekávati a na Kunětice je dopraví. Počátek zábavy bude určitě v 5 hodin odpoledne, vstupné 40 kr. r. č. Po proslovu budou předneseny následující skladby: 1. Hudební skladba. 2. Sbor „Na vlast“ od Lablera. 3. „Cikáni“ od Vogla. 4. „Naše probuzení“ od Procházky. 5. Kadrylla z národních písní od Hellera. 6. Hudební skladba. 7. („Na Prahu“). 8. Národní písně („Horo, horo“, „Mládí a láska“, „Kde domov můj“). 9. „Husitská“ od Krova ve sbor uvedl Heller. 10. Pochod ze zpěvohry „Rienzi“ od Wagnera. Oni pěvci, kteří téhož dne s vlaky železničními domů nebudou moci se odebrati, budou od ctěného měšťanstva pardubického přes noc pohoštěni. Zpěvácký spolek pardubický vyzývá tímto zpěvácké spolky česko-moravské, kteří až posud své účastenství neohlásili, aby to co nejdříve učinili a spolu též počet údů, kteří ku slavnosti přibudou, oznámili. Výbor zpěv. spolku Pardubického.

Ze Třebíče. (J—ý.) Ve svatodušní pondělí byli jsme na besedě v Třebíči. Dvoranu besední našli jsme velmi vkusně ozdobenou národními praporečky a obrazy našich výtečníků. Program pozůstávající ze 6 sborů, 3 deklamací a jedné sólové písně byl dosti zajímavý; všechny skladby byly skoro vesměs výtečně provedeny, což zvláště o sborech platí, z nichžto mnohé

opakovány býti musely. Mezi těmito vynikal sbor „Zámky v povětří“ od učitele d. Strniště. Mladistvým slečnám, které deklamace „Dlouhé vlasy“ a „Slze vlastenek“ přednášely, vadil slabý hlas a něco malá živost, což prvním i deklamátoru „Ženichových radostí“ vytýkali dlužno, který by byl jinak svou přirozenou a zdařilou přednáškou větší dojem učinil. Co do slabého hlasu nenesou slečny, ani p. deklamátor všecku vinu, ale nejvíc myslím, nešetřnost jakýchsi pánů, kteří v čas přednášek na chodbě vzdor upomínání hlasitě mluvili a se vyráželi. „Vlastenská“ od J. Dvořáka byla s průvodem smyčcových nástrojů důrazně a cituplně přednesena a byla na obecné přání opakována. Na závěrek vystoupila z ochoty paní K... z Polny, kteráž „obranou krinoliny“ veskeré obecenstvo rozjářila a s nemalou pochvalou se potkala. Načež nastal tanec; v půlnoc zpívala se „národní hymna“, pak znárodnělá „Hej Slované“, provolávala se „sláva“ Slovanům a jich výtečníkům.

Z Věrovan u Tovačova. (B e s e d a.) Dne 24. června odbývala se na lukách národní beseda. Program. 1. Overtura k operě: „Cikánka“ od Balfé-a, přednesl hudební sbor c. k. pluku Wasa. 2. „Za sto let“, deklamovánka od Ruběše, přednesla Anna Mráčková. 3. „Divertimento“ od Maysedra, solo pro cello, přednesl p. N. Veselý. „Ženit nebo neženit“, deklamovánka od F. Ruběše, přednesl p. František Smolka, rolník. 5. Overtura k operě „Vilém Tell“, přednesl hudební sbor c. k. pluku Wasa. 6. „Báseň bez nápisu“ od V. Klicpery, přednesl p. František Hudec, rolník. 7. Variace na slovanskou píseň: „Sil jsem proso“ od Kohouta, solo pro křídlovku, přednesl p. Frant. Čánský.

Kronika zpěv. spolků.

Zpěvácký spolek Kolínský přijal jméno „Dobroslav“ a uspořádal v neděli dne 6. lipna velkou hudební a deklamatorní akademii. Program byl následující: Overtura k „Dráteníku“ od Fr. Škroupa; „Slavská domovina“ od Winttra; „České perle“, fantasie pro piano od Ed. Nápravníka; „Utonulá“ od Křížkovského; deklamace; arie Květenského z „Dráteníka“; píseň sv. Vojtěcha; Moravská národní „Mládí a láska“; Česká

národní „Horo, horo; „Hubinka“, valčík pro zpěv od Arditioho; deklamace; směs z národních písní od Tittla. — Zpěvácký spolek Počátecký uspořádá dne 10. lipna výlet na českou „Lípu“ do Kamenice, na kterémž výletu se i ostatní spolky účastní. — Brněnský zpěv. spolek vyvolil nového místopředsedu, svob. pána Poche za čestného spoluúda a odevzdal mu dne 27. června diplom. Jeho Exc. laskavě přijal volbu a slíbil spolku své účastenství. — Slánský zpěv. spolek přijal jméno „Dalibor.“ — Zpěv. spolek v Karlíně zřizuje se již a stanovy jeho předloženy budou ku potvrzení úřednímu. — V Benešově zřizuje se též zpěv. spolek, jenž už mnoho členů čítá a stanovy své k úřednímu stvrzení předložil. — Stanovy zpěv. spolku v Rakovníku jsou již úřadu k potvrzení předloženy. — V Mnichově Hradišti zřizuje se také zpěv. spolek a co nevidět zakročí se o úřední stvrzení. Prozatímným ředitelem je horlivý a činný pan Buhák, od něhož lze se nadíti velmi příjemných zpěváckých zábav.

Ochotnická divadla.

Ředitel divadelního výboru v Kolíně, p. Vác. Mareš všemožně se stará, aby zase Kolínskému obecenstvu novou pochoutku připravil a protož nejdéle za 14 dní bude se dávatí Pflégrova veselohra „Ona mne miluje“ a „Svéhlavost.“ — Ochotnické divadlo v Sobotce je zavřeno, neboť bylo to pro činné ochotníky špatnou odměnou, když před prázdnými lavicemi hráti museli. — K oslavení zasvěcení zpěváckého práporu Pardubického provozovalo se v neděli dne 6. července v 6 hodin večer v letním divadle v zahradě p. Lorence v Pardubicích: „Statek Lhota“, aneb Kocourkovský výslech. Čistý výnos určen jest k zvelebení pardubického divadla.

Obzor umělecký.

Divadlo. V divadle Varšavském stala se citelná demonstrace. Dne 25. června dávalo se drama Feliňského „Barbara Radziwiłłowna.“ Při slovech: „Budme jen svorni, pak zahynouti musí utiskovatelé Polsky, neboť ruka Páně bdí nad zemí na-

ší,“ strhl se tak bouřlivý a nekonečný potlesk, že general Lüders právě též přítomný, již chtěl další hru zameziti. Potlesku toho neúčastnilo se jen obyčejné obecnstvo, nýbrž i vysocí úředníci a vojenští důstojníci. Zavedeno jest vyšetřování proti intendantu divadelnímu, proč místo to propustil.

Z Prahy.

České divadlo. V úterý dne 1. lipna dával se „Štefek Langer z Hlohova“ od paní Birchpfeifrové, kterýž však málo zajímal obecnstvo. Na to měli jsme viděti „Viconta z Letorièru;“ avšak pro nenadálé překážky sešlo z toho a dvě veselohry „Rohovín čtverrohý“ od Klicpery a „On nežárli“ byly nám za to náhradou. V neděli dne 6. lipna provozován jest „Bankrotář a kramářka“ od J. K. Tyla a v úterý dne 8. místo „Othella“ viděli jsme „Hraběte z Letorièru.“ Jelikož všechna tato představení nic zvláštního do sebe neměla, nebudeme je probírat a podotkneme toliko, že pánové Kolar ml., Šimanovský, Pokorný, Kaška, pak paní Pešková, sl. Libická a pí. Turnovská v kusech těchto s prospěchem účinkovali. Dnes má býti opera „Troubadour.“

— Koncert chovanců vojenské hudební školy odbýval se konečně v sobotu dne 28. června a došel velice příznivého výsledku. Pan Pavlis, ředitel školy, dokázal opět tímto koncertem, jak rychle jeho chovanci prospívají a jak velice na tom záleží, když žáci výbornou methodou vedeni jsou. Žáci jeho výtečné školy: Josef Strejc, Fr. Dolenský, V. Svoboda a V. Jirkovský osvědčili neobyčejnou sběhlou na svých nástrojích, pěkný okrouhlý tón a skutečně velmi dobrý přednos. V koncertě účinkovali pan Lukes, jenž národní písně s velkou pochvalou přednášel a sl. Helena Zawiszanka, kteráž Schubertovy písně významně zpívala. Oba museli na všestranné přání ještě jednu píseň přidati. Velké oblíbení došel od Pavlise velmi obratně a uměle zpracovaný „Pochodňový tanec“ od Meyerbeera. Mimo tyto účinkovaly při koncertě čtyry v Praze meškající vojenské kapely, které 16 kusů buď tanečních neb salonních buď jednotlivě neb společně přednášely. Obecnstva nebylo tolik, jak by se jich očekávat dalo při oblíbení, jižto p. Pavlis požívá a zasluhuje.

— Koncert páně Svěčinův. Dobrá pověst, která řečeného umělce předcházela, nebyla zajisté na ujmu vystoupení jeho dne 4. července v zemském divadle. P. Svěčin osvědčil se co správný a úspěšný hráč; jeho tón jest silný a všech nuancí schopný; je-li místo zpěvné, ví virtuos tento do něho ducha vložit. Až na některé okamžiky, byla jeho intonace vesměs čistá, vedení smyčce vzorné. Co se

bravoury týká, nemůžeme jej právě nad jiné umělce staviti; jest však jisto, že ve všech třech číslech jeho programu neobyčejné těžkosti obsaženy jsou a že je pan Svěčin velmi zdatně a vkusně provedl. Hrál totiž 2hý koncert do fis-moll od Vieuxtempa, „Scène chantante“ od Willmerna a Artôtovu „Scène de tombaux de Lucia de Lammermoor.“ Sl. Ehrenbergova a p. Bachmann převzali z ochoty k panu Svěčinovi přednos dvou německých písní, a byli, jakož i p. koncertista, vícekrát vyvoláni.

— Pan R. Slavík, ředitel orchestru u divadla Moskevského a bratr zesnulého Josefa Slavíka, o němž J. K. Tyl pěknou povídku byl napsal, prodlévá v Praze.

— Prostonárodní bibliotéky historické vyšel sešit druhý, jenž obsahuje činnost Černého Jiříka a knížat srbských od Emila Pražáka a V. H(utara). Knižka tato nabývá zvláště za nynějších časů zajímavosti.

— Arthur Grottgier, mladý ale velmi nadaný malíř polský, vyobrazil několik výstupův z loňských krvavých událostí Varšavských. Obrazy ty podařily se mu výtečně a zajisté každého hluboko dojaly, kdo měl příležitost se jim obdivovati. Fotografové Mietke a Vávra ve Vídni uměním svým přispěli k tomu, aby se tyto výtvory umělecké rozšířily, tím způsobem dostaly se i k nám do Prahy. U p. Řivnáče v ulici Kolovratské vystaveno několik fotografií takových. Upozorňujeme na to obecnstvo, jen že bychom si přáli aby p. Řivnáč chtěl pod každý obraz dáti též krátký nápis český, by každý porozuměl, co obraz představuje.

— Naš Alexandr Dreyschoek přibude na konec tohoto měsíce z lázni blíž Hamburku do Prahy a nastoupí dne 1. září t. r. místo profesora na konservatoriu v Petrohradě. Jeho bratr Raimund, koncertní mistr a profesor konservatoria v Lipsku, zavítá co nevidět do Prahy.

— Hudební zábava v měšťanské besedě v sobotu dne 5. lipna byla zajímavá a mimo jiné také tím, že v ní ruský houslista Dimitriev Svěčin účinkoval. Zvláště líbila se jeho fantasie na ruské nápěvy, kterou pěkně přednášel. Velké pochvaly došla sl. Ehrenbergova, která vzletupnou píseň „I šepce kvítí“ od Ed. Nápravníka a národní písně rozkošně zpívala. Pan Lukes zpíval jak obyčejně jednu Procházkovu píseň a „Zastaveničko“ od Theod. Bradského. Mimo tyto slyšeli jsme jeden Procházkův sbor.

— Katolického varhanníka, sbírky nejvíce užívaných kostelních zpěvů od výtečného organisty pana Josefa Förstra vyšel právě sešit devátý. Upozorňujeme všechny varhanníky ve vlastech slovanských na toto důkladné dílo, kterýmž si skladatel značných zásluh dobyt. Cena sešitu 36 kr. r. č.

— „Slavoje“, časopisu výhradně

hudebního vyšlo 1. lipna číslo 1. a obsahuje odůvodnění názvu „Slavoje“, pak úvod od L. Zvonare. — Několik slov o českém slohu hudebním od Z. Kolečovského. — O ladění nástrojů orchestrálních a feuilleton zahrnující v sobě zprávy místní a rozmanitosti a volné žerty. Poručujeme všem milovníkům hudby nový tento časopis, jenž bez všípochyby rozseje mnohé zrno, jež nepadne na skálu.

— Slečna Rastrelliova, která též v české operě vystoupila, engažována jest u divadla v Elberfeldu; taktéž krajanek naše, sl. Symferova u městského divadla v Mohuči.

— Podobiznu pana prof. dra Ant. Majera, poslance na sněmu zemském, vydají v několika dnech žáci jeho na české vyšší realce pražské u Farského, čímž se zajisté četným ctitelům a voličům jeho zavděčí. V brzkou oznámí se, kde bude lze podobiznu tu dostati.

— V Libáni u Jičina povolil z á d u š n í úřad k zakoupení hudebních nástrojů pro tamnější kostel značnou částku peněz, a meškal tuly dni p. Stára, místní učitel a spoluředitel kůru z tohoto města v Praze za tou příčinou, aby sobě všechny potřebné nástroje zakoupil. Jak se dovídáme, bylo vyhotovení dřevěných foukacích nástrojů svěřeno p. Horákovi, kterého jsme v těchto listech již několikráte venkovským p. učitelům a patronátním úřadům doporučili. Nedochozí ho zakázky jenom z Čech, Morávy atd., ale také z Německa, z Italie a Angličan, a doufáme, že si pan Horák svými důkladnými výrobky značného jména získá.

— Josef Leopold Zvonar a působení Dalibora. Na slovo vzatý umělec hudební a kompetentní soudce vyslovuje se v „Slavoji“ následovně o působení Dalibora: „Smysl pro pravdu nám káže, abychom nezatajili, co dobrého vykonal až posud vycházející hudební list „Dalibor;“ oživilť zajisté značně dřímající mysl pro hudební umění domácí, povzbudil mnohou sílu mladou k činnosti na roli hudebního umění i vědění, a rozsil mnohé zrno, jež nepadlo do trní ani na skálu, jehož si ale oko až posud málo všímalo. O mnohém talentu bychom nyní ještě ničehož nevěděli, mnohá vítaná skladba by odpočívala v psacím stolku, anebo by byla ani v život nevešla, kdyby nebylo bývalo působení Dalibora. Tuším, že to není osobní mínění jednotlivce; nýbrž všech, kdož bez podjatosti souditi dovedou i dosti upřímní a rozšafní jsou, aby dobré uznali, kdekoliv se objeví, byť by se i na nepříteli objevilo.“ — Tento výrok nejdůkladnějšího hudebního znalce našeho jest nám odměnou za uličnický nájezd v jistém provinciálním listě působení Dalibora se týkající.

— Jeden z obrazů Brantlových

nachází se v Bechyni, v děkanském chrámě sv. Matěje. Představuje zjevení Páně. Původně byl v Smitčicích. Když Jan Václav hrabě Paar roku 1770 prodal panství smičické císaři Josefovi, vymínil sobě při prodeji obraz ten, takové měl v něm zalíbení. Byl tehda od znalců prý ceněn na 6000 zlatých. Hrabě Jan Václav Paar daroval pak obraz ten kostelu děkanskému v Bechyni, kde až posud pozornost každého mocně poutá a skvělým jest důkazem, jakým byl mistrem náš Petr Brantl. Schaller a Dlabáč o tomto arcidíle Brantlově nevěděli.

— Nová hudební skladba. Na větší vokální skladby chudá naše hudební literatura rozmnožena jest novým dílem, kteréž bude zvlášť zpěváckým spolkům vítaným, proto že jest snadným k provedení. Skladba tato jest „Běla Krasavice,“ již na slova Fr. Lad. Čelakovského složil pro mužský sbor J. L. Zvonař. Sestává ze čtyř čísel větších, jež sestávají zase z několika menších částí. V básni líčí básník „Jaro, Léto, Podzim a Zimu lásky.“ Skladba hudební jest v duchu prostonárodním starším i novějším a vyjde tiskem co nevidět. — V tisku se nachází od téhož skladatele Josefa Koláře „Rosmarinový věneček.“ Rovněž delší skladba o šesti číslech avšak jen pro jeden hlas s průvodem piana.

— Pan Fr. Gregora, ředitel zpěv. spolku v Písku, vydá ještě tento měsíc nákladem Kristofa a Kuhé hudbu k balladě „Sirotek.“ Jestliž to, pokud se pamatujeme, jediná práce tohoto druhu.

— Uprázdňené místo ředitele kůru u sv. Havla uděleno jest nynějšímu chorregentu u sv. Ducha p. Ulmovi. Konkurs na toto místo nebyl ani vypsán.

— Naše krajanka sl. Čechova engažována jest co zpěvačka u divadla v Kielu.

— Pan Polák, o němž se povídalo, že jest u české opery engažován, zpíval s velmi příznivým výsledkem ve Wiesbadenu.

— Ernst churav. Několik právě v Londýně meškajících umělců uspořádá koncert ve prospěch moravského virtuosa na housle Ernsta, jenž v Nizze churav jsa prodlévá. Budou se provozovati kvartetta smyčcová od Haydna, Mozarta a Beethovena. Hráti budou Joachim (prim), Ferd. Laub (sekund), Molique (violu) a Piatti (cello).

— Nápravnickovy skladby docházejí i v Americe velké obliby. Krásnou fantasií jeho „České perle“ pro piano přednášel, jak se nám ze St. Louis píše, jistý Čech, pianista při večerní zábavě osadníků českých a zbudil skladbou touto tak velkého nadšení, že jí několikrát opakovati musel. V Novém Yorku byla tato fantasia v jednom koncertu s nejskvělejším výsled-

kem přednešena. Jistý mnsikální kněhkupec v Americe objednal si, jak nám pravěno bylo, 50 exemplárů Nápravnickovy nejnovější fantisie „Loučení,“ která jest p. hraběti Clam-Martiničovi věnována. Při této příležitosti podotýkáme, že fantasií tuto za 1 zl. 5 kr. u Kristofa a Kuhé dostatí možná.

— Socha Zdiradova za Olomúckou ulicí v Brně, památka to starožitná, bude prý obnovena péčí společnosti, jenž sestoupila se k tomu konci.

— „Veliká národní slavnost ku oslavě památky Havlíčkovy v Praze dne 17. a 18. května roku 1862“ jest název knížky, jižto pan František Schwarz sepsal a nákladem Schreyera a Fuchse právě vydal. Velkolepé slavnosti národní před nedávnem v královské naší Praze odbývané utkvěly zajisté každému účastníku trvale v myslí a protož s radostí uvítá knížku, v nížto veškeré ty slavnosti do podrobnosti vyličené najde, jakož i všechny řeči při té příležitosti držané a zde doslovně podané. Mimo to vše obsahuje knížka ta obraz, představující skupení českoslovanských spolků zpěváckých na ostrově zofinském dne 18. května 1862, notovou přílohu „Píseň sv. Vojtěcha“ z X. století, sdělenou L. J. Zvonařem, potom Jahnův proslov a texty sborů ku společné zábavě dne 18. května. Z toho patrno, že velmi úhledně vydaná a s nevšední píli sepsaná knížka Schwarzova podává nejuplnějšiho obrazu nezapomenutelných a pro nás zajisté veledůležitých slavností sv. Janských, a tudíž že jest trvalou památkou na slavnostní dny nejenom pro všechny účastníky ale i pro ty, jimž nebylo popráno súčastniti se v nich osobně. Zároveň podotýkáme, že dostati lze teč skvostné výtisky, kteréž jednotlivé spolky zpěvácké po jednom kusu zdarma pro archiv obdrží, pakli objednají pro sebe nejméně deset exemplárů obyčejných. Knížku tu věnoval spisovatel statečným spojeným zpěváckým spolkům českoslovanským, jež se byly v této veliké národní slavnosti tak vřele súčastnily.

— Náš krajan JUDr. Vilém B. Mayer stal se v těchto dnech ředitelem zemské hudební jednoty v Štýrském Hradci. Pan Mayer řídil v onom městě již několik koncertů, a dostalo se mu za jeho snažlivé působení všeobecných důkazův nejvřelejšiho účastenství.

— Velký kancionál, jehožto hudební část na slovo vzatý varhanník, p. J. Müller vede, nachází se již v tisku a rychle se v něm pokračuje.

— České památky hudební. Pokleslému církevnímu zpěvu v naší vlasti přijde velmi vhod výbor církevních zpěvů, které co nevidět počnou se vydávati pod sborným jmenem „Památky hudební české.“

Jelikož největší část zpěvů obsahovati bude mužské sbory, nabudou tedy české zpěvácké spolky v krátkém čase hojnou zásobu nejkrásnějších zpěvův církevních, jimiž budou moci napomáhati k oslavení služeb Božích, a tudíž nejvýdatněji usilovati o zvelebení církevního zpěvu. Potřeba podobné sbírky viděla se u nás již dávno; za nynějších časův stala se ještě mnohem potřebnější, poněvadž církevní zpěv snad nikdy hůře nehynul, nežli nyní; a právě vzniklým zpěváckým spolkům nedostává se zásoba důstojných zpěvů, jež by při službách Božích a za jiných vážných případností zpívati mohly. Trváme, že se ctěné zpěvácké spolky zmíněné sbírky uchopí, a ve prospěch umění vynaloží. Nejdražší náš poklad by zajisté dlel ve tmách, kdyby se nepochopila důležitost řečeného podniknutí, a kdyby se nezavedly zbožné tyto zpěvy do kostelů, z nichž nemilosrdně byly vytištěny; neboť jako jisto jest, že naši předkové v církevní písni nejvíce dokázali, tak zase jisto jest, že církevní píseň je na svém místě, totiž v kostele hlubokou mocí dojímá. Aby se však i jednotlivec v prostých, bohumilých nápěvech staročeských pokochati mohl, bude obsahovati každý sešit příhodné písně s průvodem piana. O sbírce pracuje již po několik let p. L. Zvonař. Vydání a náklad vzala na sebe činná firma L. Kober, od kteréž lze očekávati vydání důstojné.

— Skladby pro piano českých skladatelů a sice L. Duska, A. Dreychocka, Schulhoffa, Tomáška, Voříška atd. přednášel na výstavě Londýnský rakouský pianista p. Pauer, aby obecenstvo prý se skladbami rakouských komponistů seznámil.

Hudební literatura. „Sestrice“ je titul transkripce na tři jihoslovanské písně pro piano od Slavoljuba Lžičara (op. 21). Pan Lžičar, bývalý žák varhannické školy Pražské osvědčil se již mnohými svými skladbami co pováživý skladatel a dokázal tímto svým novým dílem, že zná s úspěchem zpracovat podané myšlenky. Po malém úvodu zavzní píseň „Popuhnul je tihi vetar,“ ku kteréž se pak přidruží „Prosto zrakom ptica leti,“ až pak novou písní „Pridi gorene“ skladba se ukončí. Všechny tři písně jsou půvabnými arabeskami a přiměřenými figuracemi ověnceny a propleteny a zaručují pianistovi při dobrém provedení skvělého výsledku. Skladba ta věnována jest paní Sidonii Rubido de Zagorje, rozhraběnce Erdödy a stojí 1 zl. r. čís.

Listárna.

Sl. správě zl. kněh v Písku. Račte jen poslat 400 exemplárů. Poštovné obnáší za 400 as 1 zl. 68 kr. — Panu dop. v Kolíně. Příště.